

## NASCHRIFT

(bij: L. J. M. Roozen - De verklaring bij de zelfstandige balans)

Hoewel ik het met de globale strekking van het betoog van collega Roozen eens kan zijn, verdienen sommige van zijn uitspraken enkele kanttekeningen.

- De uitdrukking „deel van een jaarrekening” zou een contradictio in terminis zijn. In de vergadering op 27 september 1973 (blz. 369\*) heb ik reeds toegelicht, met verwijzing naar het eerste lid van art. 17, dat de balans, de winst- en verliesrekening en de toelichting de drie (eventueel vier, als er afzonderlijke toelichtingen bij balans en w. & v.-rekening zijn) delen van de jaarrekening zijn waarop hier wordt gedoeld. Juist de onverbreekelijkheid van dit samenstel leidde tot het generieke verbod van de eerste zin van het derde lid.
- De uitzondering „geldt niet” is blijkens de toelichting bij het ontwerp (blz. 170) voor enkele situaties nodig. Hierbij is de balans gewoonlijk niet als zelfstandig verantwoordingsstuk opgesteld, maar vormt zij veelal onderdeel van een jaarrekening (uitzondering: de openingsbalans bij een nieuw-opgerichte huishouding). Het kenmerkende element voor het rationele zelfstandige balansonderzoek is dientengevolge niet de zelfstandigheid van de balans, maar het incidentele, het eenmalige van de situatie. Ook bij investigations zou (dit in antwoord op de retorisch geformuleerde vraag van Roozen) „meermalig” zelfstandig balansonderzoek, mijns inziens leiden tot het gewraakte fragmentarische karakter van het onderzoek (vergelijk blz. 367).
- De bezwaren tegen mijn uiteenzetting in *De GBR verklaard* door Roozen aangevoerd onder a. t/m e. gaan er alle van uit dat in een bepaald geval door de leiding van de huishouding een zelfstandige balans (een balans als zelfstandig verantwoordingsstuk) is opgesteld en een als accountant optredende registeraccountant geroepen wordt een onderzoek naar de getrouwheid daarvan in te stellen. Dit betreft echter uitsluitend het uitzonderingsgeval van de eerste openingsbalans. Frequenter komt de situatie voor waarbij bedoeld onderzoek wordt gewenst naar een openingsbalans die gelijk wordt gesteld aan de eindbalans als onderdeel van de jaarrekening over de voorgaande periode.

Ik kan me - met Roozen - geen situatie voorstellen waarbij in dat geval de vermelding van het winstbedrag over het verstreken boekjaar gewenst of noodzakelijk kan zijn. Echter . . . we hebben nu eenmaal te maken met de balans zoals die (als onderdeel van de vorige jaarrekening) door de bevoegde organen van de huishouding is opgesteld en eventueel vastgesteld. We kunnen als accountant dit stuk niet gaan wijzigen. Als deze balans nu eenmaal (wellicht ondoelmatig) een jaarwinst-bedrag vermeldt, moet er voor de accountant een uitweg zijn. Om precies de reden die Roozen stelt (een periode-winstbedrag heeft geen functie in een zelfstandig beschouwde balans) is dan het voorbehoud op zijn plaats: het wel of niet splitsen van

\* De verwijzingen zijn naar de doorlopende bladzijnummering van: *Van R.B.R. tot GBR NivRA*, Amsterdam, maart 1975, 560 p.

de post eigen vermogen tast de goedkeurende strekking van de verklaring niet aan (mits uiteraard van alle andere posten van de balans de juistheid en volledigheid zijn vastgesteld).

Prof. A. B. Frielink